

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput VIII. Locationis, & conductionis descriptiones, & obligationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

CAPUT VIII.

*Locationis, & conductionis descriptiones,
& obligationes.*

Locatio & conductio est contractus, quo res vel persona aliqua alteri pro certa pecunia traditur, ut hic ex ea quosdam fructus capere, aut ejus opera uti possit. Sic famuli suam operam dominis locant, sicque locantur prata, vineæ, domus, animalia, resque aliæ, quæ vendi possunt. Qui rem alteri pro pretio certo tempore retinendam tradit, *locator*; qui eandem acceptat ac pretium spondet, *conductor* dicitur. Locatio a venditione differt; quia in hac totum rei dominium in emptorem transfertur: in locatione autem usus tantum aut usufructus ad conductorem transit, dominium penes locatorem manet.

Locatoris quadruplex est obligatio. *Prima* est, ut conductorem de rei locatæ vitio admonet, si quod habeat; secus tenetur de damno, quod conductor pati posset. Exempli gratia locator equi, quem solitum esse novit se in aqua prostrernere, mercatorem de hoc vitio debet admonere: alias si vitio equi merces corrumpantur, damnum sarcire equi locator tenetur: si vero locator vitium equi ignoret, nulli restitutioni est obnoxius.

*Alter*a locatoris obligatio est, ut conductori necessarias ab eo factas expensas rependat. Exempli gratia Paulus Joanni domum suam locat,

& Joannes necessarias huic reparaciones facit: deber Paulus has expensas Joanni rependere. Utiles quoque expensas rependere locator debet, si eas fieri assentiarur; cum enim hæ quoque locatori lucrum aliquod afferant, æquum est ut expensas rependat.

Tertia obligatio est, ut damnum, quod ex gravi vel levi locatoris culpa conductor patitur, hoc illi locator reparet.

Quarta denique, ne locator ante locationis terminum rem locatam repetat, nisi iusta adsit repetendi causa. Quatuor autem iustæ sunt repetendi causæ. Prima causa est, si conductor exempli gratia domus locationis pretium non solvat; tunc enim potest quodcumque domo expelli, si ad breve tempus facta sit locatio: si autem ad quinque vel sex annos locata foret, oportet, ut saltem per biennium inquilinus canonem non solverit, juxta cap. *Propter sterilitatem* §. *verum* de locato. Secunda causa est, quando locator ipse re locata eget. Tertia causa est, si necessitas exigat, ut domus exempli gratia reficiatur; tunc siquidem potest inquilinus etiam invitus domo expelli. Quarta tandem causa est, quando conductor re locata abutitur, sive eam aliis commodando, sive peccando, aut peccandi occasionem præbendo.

Quæri hic solet; an domum publicæ meretrici locare liceat, quæ turpem ibi quæstum exerceat, vel concubinario, qui concubinam ibi detineat? Si impudicis fæminis domum suam

quis locet, quidquid contra novi quidam Casti-
tæ dicant, certum est hunc graviter contra cari-
tatem peccare; præcipue vero si hujusmodi
fœminis majori pretio illam locet, quam aliam
locaret.

Neque recte affirmabis hanc locationem licitam esse, si locator malum finem non habeat de lucro dumtaxat respiciat. Sufficit enim, ut conductoris pravus vivendi modus notus sit, nec lucri spes potest efficere, ut alteri licite peccandi occasio præbeatur, aut turpem quæstum exercendi. Si domos ad incolendum hæ fœminæ non reperirent, urbes deserere cogerentur; & forsitan mores suos emendarent, cum se undique repelli conspicerent. Qui domos easdem locant, si non directe, indirecte saltem illarum peccata fovent: peccatum vero adeo christiano homini est abominandum, ut ab omni etiam ejus specie debeat abstinere. Aderunt alii, quibus locari domus queat: quod si nemo adit, satius sane est locationis pretium amittere, quam meretricibus asylum præbere, quæ publice luxuriam exercent, & urbium pestis vocari recte possunt.

Scio Romæ meretrices permitti, & fixum easdem domicilium dari: verum hoc pacto minus malum tolerant Pontifices, ut majus vitent. Attamen severa plura prodierunt Edicta, quibus hæ licentia compescitur; & plerique Pontifices, quemadmodum etiam sanctus Pius V. infelices has fœminas a prima Religionis Sede amovere curarunt. Hæ mulieres Galliæ urbes palam inco-

incolere Dei miserentis gratia non permittuntur: ita ut excusationem nullam possint prætexere, qui hujusmodi fœminis domos suas locant.

Quatuor quoque conductoris sunt obligationes. *Prima* est, ut re locata utatur juxta conventionem cum domino factam. Exempli gratia qui Parisiis equum conduxit, ut Aurelianum perat, non potest eo uti, ut Turones usque pergat, nisi de facili domini consensu præsumat: secus si equus in longiori hoc itinere moreretur, aut læderetur, teneretur conductor damnum reparare.

Secunda obligatio est, ne ante conventionis terminum rem locatam deserat, nisi justa deserendi adsit ratio; nam initum contractum servare debet.

Tertia obligatio est, ut rem locatam in specie, integramque reddat; etenim locatione non transfertur dominium: quod si conductoris gravi vel levi culpa res locata corrupta sit, tenetur ipse damnum reficere.

Quarta obligatio est, ut locationis pretium statuto tempore solvat.

Nihil sacræ Litteræ magis damnant, quam operariorum mercedem prompte non solvere; atque ex illorum numero hoc est peccatum, quæ in cælum clamant, & vindictam petunt. Attamen plerique divites in illud sæpenumero labuntur; etenim pauperes villicos laborare cogunt, nec tamen pactam mercedem solvunt; aut pro mercede res illis tradunt, quas supra justum va-

lorem æstimant; vel ab invitis diurnas operas exigunt, aut in excolendis agris, aut in ædificandis. Graviter hi quidem Deum lædunt & id omne reddere debent, quod hujusmodi operæ jure merentur.

Justum famulis salarium solvi debet, labor æquivalens, quem serviendo adhibent, & utilitati, quæ ab eorum servitio promanat; nec eorum necessitate abuti licet, qua pressi domini servire coguntur.

Neque ante pactum tempus sine gravi causa dimittere illos licet; secus pactum salarium integre solvi illis debet. Quod si famulus ante statutum tempus a domino discedat, sufficit ut illi solvatur salarium pro rata temporis, quo servivit.

Qui cum molitore exempli gratia pepigit, ut triticum familiæ suæ necessarium molat, tenetur pretium augere, si familiæ suæ numerus notabiliter & in longum tempus crescat; nam si hujusmodi incrementum prævidisset molitor, majus profecto pretium petiisset.

Qui certo pretio opus aliquod faciendum in se suscepit, seque in numerandis diebus, vel in labore suo æstimando fefellit, ita ut grave damnum patiatur, potest pretii augmentum petere; æquum enim est, ut justum laboris sui premium accipiat, saltem juxta boni viri æstimationem: jactare autem non debet se artifex, nec operam suam plus justo æstimare.

Agris famulis tenentur domini quantum possunt victum & medicamenta suppeditare, nec propterea debent eorum salaria imminuere, aut illos domo expellere, quemadmodum inhumani quidam domini solent, qui non satis considerant famulos suos Jesu Christi fratres esse, & erga illos caritatis officia debere se diligentius exercere, & illius Apostolicæ sententiæ meminisse, videlicet: *Si quis domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior* (1. Tim. 9.).

♦♦♦♦♦
SECTIO VI.

DE
USURA.

CAPUT I.

Usuræ definitio, & divisio traditur.

Usura hodie quasi torrens ruptis aggeribus omnia alluit, & Casuistæ non valida illi & tuta opponunt repagula, sed mille aperiunt vias, quibus impune se effundat. Majori propterea diligentia hoc argumentum a me est tractandum, & peculiare usuræ casus sunt attingendi, qui in Provincia & in mea Diœcesi evenire solent, ut super his Confessarios instruam.

Resolutiones, quas afferam, scio plerisque non placituras, qui ingentes ex usura divitias
Agris sibi